

Acteur **Hugo Koolschijn** (72) debuteert als schrijver. Zijn boek *Voorstellingen* doet verslag van een door geloof bepaalde jeugd én een rijk theaterleven.

#### Nooit meer slapen

▶ NPO RADIO 1, 0.00-2.00 UUR

**D**RACULA, een Duitse jurist met een psychose, Julius Caesar, de blinde ziener Tiresias, een vieze oom die aan kleine meisjes zit. Een toxicoloog, conrector, wiskundeleraar, doodgraver en uitvaartleider. Luitenant, predikant, Pier Paolo Pasolini, wielrenner. Niccolò Machiavelli, W.F. de Gaay Fortman, professor Serebrjakov. Wie of wat was Hugo Koolschijn, geboren in 1946, eigenlijk niet?

Dat krijg je, wanneer je al bijna vijftig jaar als acteur je brood verdient. Spelend bij theatergezelschappen (Toneelgroep De Appel, Publiekstheater, Het Nationale Toneel, Toneelgroep Amsterdam). Spelend in diverse televisieseries (van *Bernhard, schavuit van Oranje* tot *Pleidooi*, van *Baantjer* tot *De Daltons*, *de jongensjaren*, van *Heer & Meester* tot *Wet & Waan*). Spelend in films (*Erik of het klein insectenboek*, *Koning van Katoren*, *Soldaat van Oranje*, *Lucia de B.*). En dan hebben we de hoorspelen nog buiten beschouwing gelaten.

Een indrukwekkend cv. En dat terwijl Koolschijn als twintiger door de directeur van de toneelschool gewaarschuwd werd: 'Leerlingen met jouw achtergrond zijn de moeilijkste. Ze hebben één voordeel: een innerlijk leven.'

Bij Koolschijns achtergrond kan iedereen die *Knielen op een bed violen* van Jan Siebelink las zich



iets voorstellen. De figuur van dominee J.J. Poort daarin was geïnspireerd op de omstreden predikant J.P. Paauwe (1872-1956). Laat Koolschijns vader nu een biografie over deze man geschreven hebben, die in 1981 verscheen: *Leven en werk van Ds. J.P. Paauwe*. Koolschijn senior en zijn vrouw waren namelijk in de ban van hem. Hun kin-

deren groeiden op met Paauwes preken en de overtuiging dat angst de kern is van het bestaan. Saillant detail: in de verfilming van Siebelinks bestseller speelt Hugo Koolschijn een voorganger. Zijn broer Gerard, classicus en vertaler van onder andere toneelteksten, publiceerde in 2012 *Geen sterveling weet*. Een autobiografische

roman, waarin hij kond doet van hoe het vroeger ging thuis, en wat daarna volgde.

Nu is het de beurt aan Hugo Koolschijn om in schrift van zich te laten horen. Zijn debuut *Voorstellingen* verschijnt morgen, vanavond is hij te gast in *Nooit meer slapen*. 'Levensberichten van een toneelspeler' luidt de ondertitel van zijn boek. Het bestaat uit herinneringen aan een door het geloof bepaalde jeugd en het creatieve leven dat erop volgde. Collega Ramses Shaffy komt er regelmatig in voorbij; het contrast met alles wat voorafging kon nauwelijks groter zijn. 'Ik was zowel wereldvreemd als vroegwijs,' schrijft Koolschijn. 'Onbekend met omgangsvormen die buiten onze kring vanzelfsprekend waren, maar gewend aan ongerijmdheden waar anderen zich niets bij konden voorstellen.' Wie het ondanks die bagage lukt om richting vrijheid te vliegen, kan daarna alle rollen van de wereld aan.

ANGELA VAN DER ELST

woensdag | talage | 24 maart



Vermoorde onschuld

